

format per dues peces acoblades que, en girar, arrossegaven la gran corretja que —ja fora de la sala— transmetia la rotació a politges i embarrats de les diferents naus de la fàbrica.

La màquina va ser construïda —porta el número 542— per la Maquinista Terrestre y Marítima de Barcelona. És una màquina fixa tipus Compound de dos cilindres i amb sistema Corliss de control de la distribució del vapor. El vapor impulsa l'èmbol interior de cada cilindre en un moviment lineal alternatiu, moviment que es transforma en el rotatiu del volant mitjançant mecanisme de biela i manubri. Els altres elements, com el regulador de Watt, els manòmetres, els engruixadors... també estan en perfecte estat de conservació. La caldera, situada a la planta inferior, d'accés no fàcil per als visitants, caldrà sotmetre-la a un condicionament i neteja previs. L'esvelta xemeneia exterior completa el conjunt.

La preservació i l'alta qualitat del vapor d'Anglès certament que ha de motivar tots els entusiastes de l'arqueologia industrial. També cal esperar que aquest pas important d'obertura al públic sigui un primer esgló en la recuperació d'altres testimonis del procés d'industrialització de la Vall d'Anglès.

Pere Joan Sureda

Torroella de Montgrí o l'Empordà segons Gimeno

El MNAC ha retut homenatge a Francesc Gimeno amb l'exposició «Un artista maleït», primera mostra antològica que li dedica una institució pública del seu país. Tortosí de naixement i empordanès d'adopció, Gimeno va dedicar bona part de la seva obra a immortalitzar racons de la Costa Brava i Torroella de Montgrí.

El Museu Nacional d'Art de Catalunya ha exposat fins al 21 de maig d'enguany una mostra del pintor Francesc Gimeno (Tortosa, 1858 – Barcelona, 1927). És la primera vegada que es fa una exposició de caràcter antològic d'aquest artista, oblidat per tothom en vida i també després de la seva mort. Coetani de la generació modernista, Gimeno va viure absolutament al marge de modes i tendències, és a dir, no va anar a París com sí ho van fer Casas o Russinyol. Aquesta introspecció el va convertir en un pintor «maleït», rebutjat tant per la crítica com pel públic de la seva època.

En l'exposició s'han pogut veure obres que conserva el fons del MNAC conjuntament amb obres procedents del Museu del Prado, el Museu de Montserrat, la Fundació Francisco Godia i, sobretot, peces que provenen de col·leccions particulars. Moltes de les obres reunides en aquesta exposició s'han mostrat per primera vegada al públic.

Francesc Gimeno: Autoretrat.

De l'obra de Gimeno són famosos els autoretrats i els paisatges, entre els quals destaquen els paratges de la Costa Brava i les vistes sobre els vells teulats de Torroella de Montgrí. La relació de Gimeno amb aquesta localitat empordanesa s'inicià el 1887, quan es va casar amb Caterina Massaguer, pubilla de la fonda del carrer Vermell (actualment carrer del Pintor Gimeno) on s'allotjava l'artista. El 1915 el matrimoni Gimeno i els seus 5 fills es van traslladar a Torroella de Montgrí, i començà així la fèrtil temporada pictòrica de racons

de la Costa Brava, com ara Fornells de Begur, immortalitzada en obres com *El Paradís*. A Fornells, Gimeno pintava de sol a sol, i vivia en uns magatzems emprats per salar el peix. Durant aquest període, el millor segons els crítics, Gimeno també va retratar la vida quotidiana de la vila vella del Montgrí, amb

obres com *Teulades, Un poble empordanès o Dia de mercat a Torroella*.

Francesc Gimeno va ser retratat per Josep Pla a la sèrie *Homenots*, amb paraules que el defineixen com un «solitari absolut, un home situat totalment al marge. No tingué mai la preocupació del tema, ni del motiu, ni de l'estratègia de l'ofici. Tot per ell fou igualment pictòric [...] La realitat, la realitat entera, total. [...] Veient-lo pintar, l'any passat, a Fornells, semblava un posseït, un home en estat de deliri».

Natàlia Iglesias